

Fakultetsstyrelsen

Utvecklingsplan för forskarutbildningarna inom kulturgeografi och ekonomisk geografi samt humanekologi

Bakgrund

Forskarutbildningarna i kulturgeografi och ekonomisk geografi samt humanekologi vid Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi samt Humanekologiska avdelningen (hädanefter institutionen) utvärderades av en extern expertgrupp under våren 2023. Gruppen bestod av:

- Martin Gren, professor i kulturgeografi, Linnéuniversitetet (ordförande)
- Merritt Polk, professor i humanekologi, Göteborgs universitet
- Ross Purves, professor i geografisk informationsvetenskap, Universität Zurich

Utvärderingen baserades på en självutvärdering av institutionen, en skriftlig inlaga från doktoranderna och ett platsbesök på institutionen av den externa expertgruppen. På grundval av ovanstående lade den externa expertgruppen fram sin utvärdering den 23 november 2023.

Utarbetandet av denna utvecklingsplan inleddes med allmänna diskussioner om den externa expertgruppens rekommendationer, först vid ett gemensamt möte för hela institutionen, därefter av handledarkollegiet och av doktorandkollegiet. Doktorandkollegiet lämnade skriftliga synpunkter. På grundval av detta utarbetade studierektorn för forskarutbildningen ett utkast till utvecklingsplan, som diskuterades i handledarkollegiet och i doktorandkollegiet. Ett reviderat utkast skickades till handledarna och doktoranderna för

synpunkter. Den slutliga utvecklingsplanen presenterades för och godkändes av institutionsstyrelsen den 2 april 2024.

Institutionen vill tacka den externa expertgruppen för dess konstruktiva utvärdering. Personal, lärare och inte minst doktorandkollegiet bör också tackas för viktiga bidrag till utvärderingsprocessen och utarbetandet av denna utvecklingsplan.

Konkreta åtgärder

Samtidigt som den betonar att det ”alltid finns potentiella utvecklingsmöjligheter för en forskarutbildning” sammanfattar den externa expertgruppen sina övergripande resultat så här:

Vår slutsats är att båda forskarutbildningarna utbildningsmässigt fungerar relativt väl och att doktorandernas studieresultat motsvarar lärandemålen och doktorsexamenskriterierna för kulturgeografi och ekonomisk geografi eller humanekologi. Institutionen rekryterar välkvalificerade och motiverade doktorander och utbildningarna leder till genomförda forskarutbildningar. (s. 27)

Den externa expertgruppen lämnar fem övergripande rekommendationer som kommer att behandlas individuellt nedan. Dessutom presenterar gruppen några mer specifika rekommendationer och idéer. Institutionen anser att några av dessa specifikationer är direkt underordnade de övergripande rekommendationerna. Andra betraktas som separata och tvärgående och kommer att behandlas i avsnitt 6 (”Andra förslag”).

Studierektorn för forskarutbildningen anges som ansvarig för alla åtgärds punkter, ibland tillsammans med andra funktioner vid institutionen. Syftet med detta är endast att ange vem som är ansvarig för att initiera och slutföra åtgärder. Alla åtgärder kommer att utvecklas i samarbete med och mellan handledarkollegiet och doktorandkollegiet, och förslagen kommer att förankras i institutionsstyrelsen.

Vid utarbetandet av denna utvecklingsplan har institutionen följt den externa expertgruppens avslutande varningsord, som institutionen också anser bör vara vägledande vid genomförandet av utvecklingsplanen:

Rekommendationer och utvecklingsmöjligheter landar lätt på dokumentnivån, hur man ökar den formella transparensen, hur man skapar en gemensam strukturell standardiserad utbildningsordning. Även om viss (ytterligare) formalisering och utveckling rekommenderas bör utbildningsarbetet vara balanserat och absolut inte distrahera från det goda arbete som redan görs på institutionen av både handledare och doktorander. Bortom formaliteterna finns också kreativa visioner, passionerade ambitioner, flexibilitet och pedagogiska tankar som vågar trotsa befintliga institutionella och disciplinära begränsningar som ofta tas för givet. Dessa faktorer viktiga tillgångar som bidrar till stora möjligheter på institutionens forskarutbildningar. (s. 30)

1. Dokument och processer

Rekommendation: ”Förbättra användningen av befintliga dokument och processer genom att uppdatera dem så att de blir mer specifikt anpassade till programmet, och använd befintliga processer mer effektivt för att ge feedback och övervaka framstegen” (s. 27).

Den externa expertgruppen rekommenderar vidare systematisk utformning och uppdatering av ämnesspecifika kurser (med hänsyn till variationen i doktorandernas utbildningsbakgrund), fastställande av en mer konsekvent och transparent pedagogiskt underbyggd handledningsstrategi (inklusive användning av individuella studieplaner) och undersökning av samordningsmöjligheter mellan programmen.

Utvecklingsåtgärder

- Revidering av allmänna studieplaner för forskarutbildningarna för att eliminera inkonsekvenser, skapa strukturell samstämmighet mellan institutionens forskarutbildningsprogram inom kulturgeografi och ekonomisk geografi samt humanekologi (och liknande program på andra håll i Sverige) samt säkerställa disciplinspecifikt innehåll och disciplinspecifik identitet. Detta bör innefatta överväganden om hur man kan ta hänsyn till olika utbildningsbakgrunder för doktorander.

Tidslinje: Ska vara klar 1 september 2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen

- Överväg hur institutionen ska erbjuda ämnesspecifika kurser och revidera/skapa kursplaner för kurser som erbjuds av institutionen. Överväganden om disciplinspecifik, gemensam baskunskap bör vara centrala i detta arbete.

Tidslinje: Ska vara klar 1 september 2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen

- Systematiska diskussioner om handledningsprocesser (inkl. möjliga synergier med handledning på grundnivå och avancerad nivå) samt användning av individuella studieplaner som ett pedagogiskt verktyg inom handledarkollegiet samt mellan handledarkollegiet och doktorandkollegiet, vilket eventuellt kan leda till skriftliga policyer/rekommendationer.

Tidslinje: 2025, med rapporterbara resultat 2026

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen

- Dokumentera centrala processer och element i forskarutbildningsprogrammen i form av riktlinjer. Riktlinjer om förhandsgranskning av texter, obligatoriska seminarier och monografiska avhandlingar/sammanläggningsavhandlingar bör prioriteras.

Tidslinje: Pågående, med rapporterbara resultat 2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen

2. Disciplinspecifikt innehåll

Rekommendation: ”Definiera mer disciplinspecifikt innehåll till forskarutbildningsprogrammen och ge båda doktorandgrupperna en gemensam kärna av kunskap och lärandemål” (s. 27).

Utvecklingsåtgärder

- Institutionen anser att denna rekommendation är central men ser rekommendationen som en integrerad del av utvecklingsåtgärderna under ”Dokument och processer” (avsnitt 1) samt ”Strategier på medellång och lång sikt” (avsnitt 4). Institutionen kommer därför inte att vidta separata åtgärder för denna rekommendation.

3. Seminarieaktiviteter

Rekommendation: ”Utvidga och möjliggöra befintliga självorganiserade initiativ och institutionsseminarier för att ge en mer solid grund åt dessa” (s. 27).

Utvecklingsåtgärder

- Systematisera, dokumentera och utveckla seminarieverksamheten på ett sätt som klargör ansvar (och eventuella ersättningar), möjliggör kontinuitet och ger utrymme för flexibilitet i förhållande till skiftande behov i doktorandkollegiet.

Tidslinje: Hösten 2024 och våren 2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen samt forskningsansvarig

4. Strategier på medellång och lång sikt

Rekommendation: ”Se över och reflektera över programmens strategier på medellång och lång sikt vad gäller expertis, tillväxt och riktning” (s. 27).

Den externa expertgruppen rekommenderar vidare att institutionen kritiskt reflekterar över vad som utgör ett ”internationellt perspektiv” i programmen, mer explicit klargör hur genus och jämställdhet integreras i programmen samt överväger hur transparent och kontinuerlig uppföljning och utveckling av programmen kan uppnås. Dessutom rekommenderar den externa expertgruppen att särskild uppmärksamhet ägnas åt den långsiktiga utbyggnaden av programmet för humanekologi.

Utvecklingsåtgärder

- Utveckla skriftliga strategier för forskarutbildningarna inom kulturgeografi och ekonomisk geografi samt humanekologi. Dimensionerna genus och lika villkor bör (även) tas upp i institutionens kommitté för jämställdhet och lika villkor.

Tidslinje: 2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen samt prefekt

5. Viktiga samhällsutmaningar

Rekommendation: ”Utveckla en gemensam vision som uppmärksammar viktiga samhällsfrågor” (s. 27). Den externa expertgruppen rekommenderar vidare att man gör ”en översyn av båda doktorandprogrammen för att undersöka hur forskarutbildningarna inom humanekologi samt kulturgeografi och ekonomisk geografi kan svara bättre på den aldrig tidigare skådade akuta situation vår planet står inför, det vill säga det klimatmässiga och ekologiska nödläget/sammanbrottet. I denna översyn bör hänsyn tas till både hur forskningen vid institutionen kan bidra till detta område och möjligheterna att vidta verkliga klimatåtgärder” (s. 30).

Utvecklingsåtgärder

- Merparten av den forskning som utförs av doktorander vid institutionen ägnas åt viktiga samhällsutmaningar. Institutionen finner det dock problematiskt att utveckla gemensamma visioner om detta i relation till forskarutbildningarna. Som framhållits av doktoranderna kan detta innebära (eller uppfattas som att det innebär) begränsningar av doktorandernas akademiska frihet.
- Även om institutionen delar de farhågor som uttryckts av den externa expertgruppen kommer institutionen inte att vidta några åtgärder för att utveckla en gemensam vision om samhällsutmaningar i relation till forskarutbildningsprogrammen.

6. Övriga förslag

Utöver de fem huvudrekommendationerna och de mer specifika förslagen som kan relateras till dessa, presenterar den externa expertgruppen några ytterligare utvecklingsidéer/förslag.

- a) Återkommande doktorandretreat (för studenter och handledare)
 - Institutionen kommer att överväga denna idé, men inte inkludera den som en del av utvecklingsplanen.
- b) Översyn av undervisningspolicyn för att säkerställa att doktorander har likvärdig tillgång till undervisningsmöjligheter
 - Institutionen ska se till att information om undervisningsmöjligheter (och pedagogisk utbildning) ingår som en separat punkt i välkommandet av nya doktorander och följs upp

regelbundet. Eventuella ojämlikheter bör också tas upp i institutionens kommitté för jämställdhet och lika villkor.

Tidslinje: Hösten 2024

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen samt studierektor

c) Överväg att instifta en styrelse för programmen

- En programstyrelse med beslutanderätt är inte möjlig inom den befintliga strukturen. Institutionsstyrelsen (med doktorandrepresentation) har denna funktion. Institutionen kommer dock att överväga sätt att bättre utnyttja befintliga strukturer för att säkerställa en god kommunikation mellan handledarkollegiet, doktoranderna och institutionsledningen vid driften och utvecklingen av forskarutbildningarna.

Tidslinje: 2024–2025

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen samt prefekt

d) Intern webbplats för program

- Som en del av den allmänna revideringen av institutionens webbplats kommer såväl offentliga som eventuella interna webbsidor för forskarutbildningsprogrammen att uppdateras/skapas.

Tidslinje: Hösten 2024

Ansvarig: Studierektor för forskarutbildningen samt kommunikatör

e) Granskning och eventuell uppdatering av forskningsområden och forskargrupper för att stärka grunden för program

- Institutionen förväntar sig att frågor relaterade till institutionens bredare forskningsprofiler kommer att ingå i diskussioner i samband med revidering av allmänna studieplaner och kursplaner samt utformning av strategier. Institutionen anser dock att en översyn och eventuell uppdatering av forskningsområden och forskargrupper inte bör drivas av forskarutbildningsprogrammen. Institutionen kommer därför inte att ta med detta som en del av utvecklingsplanen.